

הכדורגל

"לאבא ולאמא היקרים! אין לכם מה ליד אוג! נכנסתי לטמפו, ואני ממש מתפעל מן הרוח החלוצית שבין החברה."
 יעקב יעקובי, שחקן כדורגל במכבי תל-אביב, היה מלא רוממות ערב הקרב. לפני כן, נהג להתעניין רק בכדורגל. הוא שיחק כמה שרק יכל, ומשכורתו חסך פרוטה לפרוטה — רק כדי שיוכל לנסוע לחוות בתחרייות לאליפות העולם באנגליה. אך כשביקשה ממנו שם דודתו להשאיר, סירב, ואמר: "לא אחליף את האויר של ארץ-ישראל בכל אויר אחר".

כמו שנהג להסתער על הכדור, הסתער הוא גם על האויב, בקרב פנים-אל-פנים אכזרי, בסכינים שלופות, במבואות רפיה.

וכשנפל, מתבוסס בדמו, מצאו חבריו ליד גופתו מחזיקים מפתחות קטן. היה זה מחזיק מפתחות דמוי כדורגל.

שואל (נ' צ'ו) פסח (24)

ילד של הים

"ניצו היה ילד של הים" אמרה אמא שלו.

הגבר החסון, השוֹף והשירי היה מבלה בים ימים שלמים. עוד כשהיה ילד, בבולגריה, נהג לשכשך שעות בין הגלים וכך המשיך גם בתל-אביב. הים — היה לו לשיא מאחוריו.

אך כשהלך למילואים חדל להיות משועשע. וכשחזר פעם הבייתה, לחופש אמר: "אמא — אם אנחנו לא נהרגו אותם — הם יהרגו אותנו!"

מאז גויס, המשיך כל הזמן לכתוב ל־הוריו, ולפני שבועיים נסע במיוחד למעיין-ברוך, כדי לדבר קצת עם אחיו גינדי. הם לא שיערו שלעולם לא יפגשו יותר.

כשבאו לאמו קצין צה"ל, רב צבאי ואיש משרד הבטחון, כדי להודיע לה על מותו של בנה — ידעה האם תיקף מה רוצים ממנה.

היא ידעה, אך לא ידעה הכל. נהג הטנק ניצו, נפל בקרב על עזה. הגבר שחשש כי — הם יהרגו אותנו, לך אל מותו בידו עין — והקריב את חייו כדי להציל את כל חבריו שהיו איתו.

שלמה עמור (28)

כמ'הה למרחבים

בכרטיס-התימנים התגאו כולם בצנתן שלמה. "שלמה זה היה הפייטר שלנו" הם אמרו. אך גם בחייו האזרחיים היה צמא להרפתקאות, צמא למרחבים. הוא הצטרף ל־קיבוץ הניחה, ואחר כך לדורות, ואחרי שהשתחרר מהצבא חזר להיות נהג, ולנסוע בכל הארץ.

חודש לפני שנהרג החל לתכנן טיול ל־אירופה יחד עם חבר, ודיבר בגעגועים על נסיעתו זו. אך תמיד הרגיש שהמקום אליו נכסף הוא ביותר — היא העיר העתיקה של ירושלים. הוא היה מתאר את העיר העתיקה הנשקפת מהנר, כאילו נולד בה.

האם מקרה הוא שבמבואותיה נפל? אולי לא. בפריצה הראשונה לעיר העתיקה, ששימש נהג בפלוגת צנחנים. הוא קיבל הוראה מפורשת להתמין בתוך ריכבו, אך כשראה את חבריו פורצים אל העיר,

פתח את דלת מכונתו, ורץ קדימה, כדי להצטרף אליהם. ואז נפגע. בביתהחולים, בהיותו פצוע קשה, כתב לאשתו, "צינוה, שמרי על עצמך ועל הילדים. שמרו על המולדת". ולאחר יום הגיעה אליה הידיעה: שלמה מת. למען ירושלים העתיקה, אותה כה אהב, ואשר בשעריה לא זכה לבוא.

העם כמה קילומטרים מרובעים?

שבוע ראשון אחרי הנצחון. שבוע בו התמזגו ההתלהבויות הגדולות עם השינאות הקטנות. שבוע בו התפרק העם ממתח הקרב וצהלת הנצחון, אך התחיל להבחין בבעיות הגדולות המתרגשות ובאות.

שבוע בו התערבבו תצלומי-הנצחון עם המסגרות השחורות של מודעות-האבל. שבוע בו עמדו המבקרים, בעיניים משתאות, מול נהר הירדן ומרומי החרמון — ובו התקוטטו עסקנים על עלייה-דפנה כמו תגרנים בשוק.

ראשית הוויכוח. הדגל הכחול-הלבן התנוסס מקונייטרה בצפון, ועד שארם-אל-שייך בדרום. איש לא ידע כמה קילומטרים מרובעים נכללו בתחום-השליטה של מדינת ישראל, ומה מיספר תושביה.

איש גם לא ידע בבירור מה לעשות בשטחים אלה. במפלגות החל התהליך הגדול של גיבוש הצעות לפתרון — אם לשלום, אם להמשך המלחמה בליקץ.

קל ביותר היה לאותם כוחות שניסו להתלבש על הגל הגואה של שכרון-הנצחון. הציעו אנשי המרכז החופשי, פורשי חרות: מדינת ישראל מקונייטרה עד תעלת סואץ, בלי לתת למיליון וחצי הערבים אורחות, או כל מעמד רישמי אחר בה. דהיינו: דרום-אפריקה שניה.

רפ"י היתה מחוכמת קצת יותר. הציעה היא: סיפוח כל השטחים למדינה, תוך מתן "אוטונומיה" לתושביהם. כלומר: מיסטר קולוניאלי בעל "מימשל עצמי".

גח"ל שתק, לפי שעה, כן עשה המערך. מנ"ם התלבטה, כרגיל, רישמית דבקה בעמדתה שנקבעה בשנת 1961: שלום עם המלך חוסיין, כנציג העם הפלסטיני. אולם בתוך המפלגה החלה תסיסה לעידכון העמדה.

הכוח החדש הציע: איחוד הארץ בדרך של פדרציה בין ישראל ומדינה פלסטינית חדשה שתוקם בעזרת ישראל, תוך קשירתה מראש באיחוד צבאי, כלכלי ומדיני.

היה זה רק התחלתו של הוויכוח הגדול.

ישראלים בחו"ל

מהר!

הביתה

הם שמעו על פרוץ המלחמה ברדיו פאריס, לונדון טהרן וניו-יורק. אחדים מהם הגיעו למקומות אלה אחרי שחלמו על כך במשך שנים רבות. אך ברגע ששמעו ב־חדשות שהארץ כולה מופגזת, שצבא האויב מתקדם, או שתל-אביב בלהבות — הם עשו הכל כדי לחזור מיד ארצה.

ולחזור לא היה קל. **הודרה שרתה מיץ.** סיפר למשל יוסי סוקר, כתב צבאי של גלי צה"ל, שיצא ל־קנדה לשם השתלמות בסרטים וטלביזיה. כשפרצה המלחמה, עלה על המטוס הראשון לניו-יורק:

"הדבר הראשון שראיתי שם, בשדה ה־תעופה של ניו-יורק, היה גליון הדיילי ניוז, עם צילום ענקי של בית הרוס וכותרת גדולה: תל-אביב מופצצת."

"היתה לי פתאום הרגשה שאין לי מה לחזור. רצתי לקונסוליה. יהוד איתי רצו מאות אנשים. המשטרה נזעקה למקום וניסתה לחסום לנו את הרחוב. אבל היא לא הצליחה לעצור אותנו"

"ראיתי שם את שלמה צפירי, פיטר פריי, גאולה גיל, דובי צלור. נתנו לנו למלא פתק, עם שם וטלפון, ואמרו לנו לחזור לבתיהם. לא הלכנו. רצנו למשרדי הסוכנות. "ישבנו שלושה ימים במשרד-הסוכנות ו־חיכינו, יחד עם המוני סטודנטים. ביום ה־שלישי החלו להגיע שמועות על ניצחון. מצב הרוח השתנה, ובמקום לחפש מטוסים פנויים לתל-אביב, צלצלנו לחברת תעופה ערבית ושאלנו אותם אם יש טיסות לקהיר. אמרו לנו שלא, ושאלנו אותם מתי מגיע מטוס אל-עזל לקהיר, אמרו לנו בשיא ה־רצינות שנצלצל עוד שבוע. אולי."

"לא חיכינו שבוע, אלא סטנו לפאריס. קודם חשבנו אמנם לנסוע ללונדון, אבל שם עזו ששם צפיפות איומה, של מאות ישרא-

ראלים שממתינים. נסענו לרומא ושם פגשו את גולדה מאיר, שותה מיץ, בשדה-התעופה. זה הרגיע אותנו.

"ברומא הצלחנו סוף-סוף לתפוס מטוס ל־ישראל. לאחדים מאיתנו זה עלה להם בכל כספם ובכל הסכנותיהם. כשהגענו ארצה, כבר מזמן נגמרה המלחמה."

סיפור דומה סיפרו אנשים שהגיעו מ־ארצות-המזרח: האדריכל צבי גלבוץ, למשל, עובד בפרס, בתפקיד רשמי.

"רק כשהחלה המתיחות, הוא מספר, "רציתי לחזור. הביתה. הלכתי לקונסוליה, יחד עם כל שאר הישראלים. בקונסוליה אמרו לנו שעלינו להישאר. אבל למרות שפסקה תנועת-המטוסים, הקמנו שרשרת של תור נריות, לשמירה על שדה-התעופה."

"ביום השישי בלילה, לאחר שכבר התיאשנו, הגיע מטוס אל-עזל שעמד לנסוע מיד ל־ארץ. חמישים הישראלים, שהצליחו להתארגן במהירות, עלו מיד על המטוס. ביניהם היה גם ביטיק ישראלי שבמשך שנים חלם להגיע לנפאל. ולאחר חודשים של מסע מפרך הצליח כמעט להגיע למחוז חפצו, אך שמע על העסק, ומיהר לחזור הביתה."

"במטוס היתה שמחה גדולה. אפילו רקדנו. וכשראינו את הארץ בכינו מרוב התרגשות, למרות שכמעט כולנו היינו שם רק חודש חודשיים לפני כן."

"ישר משה-התעופה רצתי ליחידה. התברר לי שלא חיללו את היחידה שלי. שאלו אותי, מה רצתי יחד איתי היו שם עוד שלוש מאות איש, שנפגעו נורא, הם דפקו על השולחנות, צעקו, התרגזו, ובכוח הצליחו לשלוח אותם לבתיהם."

"למרות שלא יכולתי לעזור כבר בכלום, אני לא מתחרט על הנסיעה ועל המחיר ש־היא עלתה. כל מחיר היה שווה את האושר, לראות שוב את הארץ. כשהיא שלימה, ושליחה."

רדיו

מי בראש

ומי בזנב?

בימים הרחוקים ההם, שחלפו לפני שבועיים, בהם לא היה קול ישראל משרד 24 מהדורות של חדשות ביממה, היה לו פנאי גם למספר רב של תכניות כבקשתן. תמורת 10 אגורות, שהם דמי-הדואר של גלוייה, אפשר היה לבקש להשמיע ברדיו כמעט כל שיר לרגל כמעט כל מאורע.

מן הנערה שפנתה לרבקה מיכאלי בהסבר המקורי "היום יש לי יום-הולדת ואין מי שיברך אותי, לכן אני עושה זאת ב־עצמי." ועד שידור הברכות (בגלי צה"ל) של צעירה לחייל "למלואת שלושה חודשים לחברות".

הזקן והנערה. רכזי התכניות (בין השאר: רות כידן, מאיר הניק, יוסף בן-ישראל) חייבים להתמצא היטב בעניינים, אחרת יהיה להם קצת קשה לאתר את השיר "מתוך הסרט ההודי ארוה המנוגן בשעה שרואים את הזקן פוגש את הנערה". מעל לכל יש להקפיד על איוון בהשמעת הבקשות של שני אלי-יהנוער אלביס פרס ל־ויקליף ריצ'ארד, וזה כדי לא לקבל תזכורת חרונית מסוג זאת שנשלחה לקול ישראל:

מי בראש? / קליף הקדוש / מי בזנב? / פרסלי הנגב!

אך במיוחד חייבים לשים לב, כפי ש־מוזכרה הניתוחאית נעמי ב־רגור שערכה מחקר על הנושא במחנה גנ"ע, לנספחות ה־בקשה. כדי שלא יקרה מה שקרה לשדר התכנית כבקשתן לבתי-חולים, שהשמיע את שיר הצנועה, לחולה שעמד לפני ניתוח קשה.

משפט

ההוכחה

הניצחת

בבית הקפה סיס, הנמצא בטיילת התל-אביבית, מבקרים אורחים קבועים. גם ה־ (המשך בעמוד 10)

* את הבקשות לתכניות כבקשתן הראשונות היו מעבירים בשעתו בפנייה טלפונית ישירה לעורך התכנית. משגבר הלחץ נתבקשו המאזינים לפנות בכתב ולבסוף, כדי להמנע מטרדת פתיחת 400 הפניות היו מניעות בממוצע יומי, נתבקשו המאזינים לפרט את בקשותיהם על גלוייה-דואר בלבד.